

خبر

در دو ماهه ابتدایی سال جاری انجام شد

تأمین ۲.۵ میلیارد دلار ارز برای کالاهای اساسی و دارو به نرخ ترجیحی

بانک مرکزی اعلام کرد: در دو ماهه ابتدایی سال جاری دومیلیارد و ۴۰۴ میلیون و ۱۲۰ هزار دلار در محل منابع بانک مرکزی به نرخ ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، تجهیزات پزشکی، شیرخشک، ماده اولیه دارو و ملزومات دارویی تأمین شد.

به گزارش بانک مرکزی، طی مدت مذکور سهم کالاهای اساسی از ارز ترجیحی دومیلیارد و ۵۸ میلیون دلار و سهم تجهیزات پزشکی، شیرخشک، ماده اولیه دارو و ملزومات دارویی ۳۴۶ میلیون و ۷۰ هزار دلار بود.

طی این مدت در حوزه کالاهای اساسی مبلغ ۵۲۹ میلیون و ۱۴۰ هزار دلار برای واردات ذرت، ۳۵۷ میلیون و ۱۰ هزار دلار برای واردات کنجاله سویا و ۲۰۵ میلیون و ۱۳۰ هزار دلار برای واردات انواع روغن خام نباتی و پالم با نرخ ترجیحی (۲۸۵۰۰ تومان) تأمین شد.

همچنین طی این مدت برای واردات کتندم ۲۵۷ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار، دانه‌های روغنی ۳۶۸ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار، جو ۶۴ میلیون و ۱۲۰ هزار دلار، قندوشکر ۲۱۸ میلیون و ۷۱۰ هزار دلار و گوشت قرمز ۷۸ میلیون و ۹۲۰ هزار دلار از نرخ ترجیحی تأمین شد.

علاوه براین، طی دو ماهه سال جاری مبلغ ۴۰ هزار دلار برای واردات گوشت مرغ، ۱۲۵ میلیون و ۷۹۰ هزار دلار برای واردات برنج، ۷ میلیون و ۸۱۰ هزار دلار برای واردات محصولات باغی و زراعی، ۱۰ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار برای واردات حبوبات و مبلغ ۴۰۰ هزار دلار نیز برای واردات اقلام مورد نیاز صنایع غذایی، شیلات، دام و طیور و دامپزشکی ارز با نرخ ۸۵۰۰ تومان تأمین شد.

این گزارش حاکی است در دو ماهه سال جاری، ۱۶ میلیون و ۴۰۰ هزار دلار برای سایر کد تعرفه‌ها در حوزه کالاهای اساسی و ۱۵ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار برای کارمزدها تبدیل و نقل و انتقال ارز در این بخش از نرخ ترجیحی اختصاص یافت.

بر پایه این گزارش، سهم تجهیزات پزشکی، شیرخشک، ماده اولیه دارو و ملزومات دارویی از ارز تأمین شده با نرخ ترجیحی در دو ماهه ابتدایی سال جاری ۳۴۶ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار بوده که از این میزان برای واردات تجهیزات و ملزومات پزشکی، ۱۲۵ میلیون و ۲۴۰ هزار دلار، دارو، ماده اولیه دارو، زیرفراورده یا ملزومات دارویی ۱۹۲ میلیون و ۹۶۰ هزار دلار، ماده اولیه غذا، شیرخشک، مکمل و آرایشی و بهداشتی، دو میلیون و ۳۴۰ هزار دلار و برای واردات واکسن‌ها و کیت‌های پزشکی، ۱۲ میلیون و ۸۲۰ هزار دلار از با نرخ ۲۸۵۰۰ تومان با نظر دستگاه متولی مربوطه از سوی بانک مرکزی تأمین شد.

طی این مدت ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار نیز با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای تأمین کارمزدها تبدیل نقل و انتقال ارز در حوزه سلامت اختصاص یافت.

معاون نظارت بانک مرکزی اعلام کرد

تحول در نظام بانکی با اجرای قانون جدید بانک مرکزی

معاون نظارت بانک مرکزی قانون جدید بانک مرکزی را یکی از مهم‌ترین تحولات نظام بانکی طی ۵۰ سال اخیر عنوان کرد و گفت: با اجرای قانون جدید بانک مرکزی و تصویب طرح تحول بانکداری در مجلس شورای اسلامی تحول نظام بانکی ریل گذاری می شود.

به گزارش بانک مرکزی، فرشاد محمدپور در نشست با عنوان «ظرفیت‌ها و ملاحظات تنظیم‌گر و نظارت مطلوب با لحاظ بازنگری در مقررات مرجع پولی و بانکی» که در دومین روز از سی‌ویکمین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی برگزار شد، اظهار کرد: اگرچه در قانون جدید بانک مرکزی ظرفیت‌های خوبی پیش‌بینی شده است اما نواقص، ایرادات و خلأهایی در این قانون وجود دارد که با تصویب یک طرح بانکداری خوب کالاهای این قانون پوشش داده خواهد شد.

وی با بیان اینکه تلاش بانک مرکزی بر این امر متمرکز است که از تمام ظرفیت‌های مثبت قانون جدید برای ایجاد یک اکوسیستم بانکی خوب از منظر مقرراتی، نظارتی و پولی استفاده شود، افزود: هم‌اکنون «طرح بانکداری» به عنوان دومین تحول مهم در نظام بانکی کشور در مجلس در دست بررسی است و در آینده نزدیک تصویب خواهد شد که با اجرای این طرح شاهد تأثیر آن بر محیط مقرراتی نظام بانکی کشور خواهیم بود. معاون نظارت بانک مرکزی خاطرنشان کرد: بخش مهمی از نیازهای سیاست‌گذاری، نظارتی و مقرراتی بانک مرکزی در طرح بانکداری پیش‌بینی شده است که با اجرای آن ظرفیت خوبی برای پوشش خلأهای قانون بانک مرکزی ایجاد خواهد کرد.

وی از همه کنشگران و صاحب‌نظران در حوزه پولی و بانکی و اساتید و دانشجویان خواست به تصویب یک قانون بانکداری خوب کمک کنند و ابراز امیدواری کرد با یک طرح بانکداری خوب، بین مقررات بانکداری ایران با مقررات بین‌المللی پارل تطابق نسبی ایجاد شود.

مرکزی داشته باشند. حضور بانک مرکزی برای این است که سپرده‌گذاران به تابلوی بانک اعتماد می‌کنند، چرا که بانک ناظری به اسم بانک مرکزی دارد و به خاطر این اعتماد و اثری که بانک ناتراز ممکن است در اقتصاد به وجود بیاورد، از طریق سپرده‌گذاران می‌تواند خسارت زیادی را به کل اقتصاد کشور بزند و حتی به بانک‌های دیگر هم سرایت می‌کند، مهم‌ترین ملاحظه و نگرانی بانک مرکزی این است که تکلیف سپرده‌گذاران روشن شود. سپرده‌گذاران خرد که تحت پوشش صندوق ضمانت سپرده‌ها قرار می‌گیرند، تکلیف‌شان سریع‌تر معلوم می‌شود.

● به نظر شما در زمینه جلوگیری از بروز ناترازی در نظام بانکی، بانک مرکزی باید روی کدام بخش‌ها تمرکز نظارتی خود را بیشتر کند؟

از ابتدا باید شرایط به گونه‌ای مدیریت شود که اولاً بانک ناتراز نداشته باشیم، ثانیاً اگر بانک ناتراز هم قرار است باشد، هر از گاهی با مسأله یک بانک ناتراز مواجه باشیم. البته همه جای دنیا این اتفاق می‌افتد، یعنی در پیشرفته‌ترین نظامات بانکی و نظارتی دنیا هم پیش می‌آید که بانکی مشکل پیدا کند و وقتی مسأله پیدا می‌شود، جالش را بلافاصله حل و فصل می‌کنند، حل و فصل‌شان هم به همین روش‌هایی انجام می‌شود که ذکر شد، یعنی یا به سمت اصلاح و احیا یا به سمت انحلال و جمع‌کردن می‌روند.

اصولاً بانک مرکزی چون ناظر بانک‌هاست، به محض اینکه احساس کرد بانکی مشکل پیدا کرده است، بلافاصله باید اقدامات خود را شروع کند. حتی گفته می‌شود در ادبیات هست که هر کدام از بانک‌ها در زمانی که سالم هستند باید برنامه‌ای داشته باشند که در آن بگویند اگر ما وضع‌مان بعداً مشکل‌دار شد، چه پیش‌بینی‌هایی می‌کنیم و چه اقداماتی را می‌توانیم انجام دهیم. حتی قبل از اینکه به این نقطه برسند، بانک‌ها باید برنامه داشته باشند و بانک مرکزی برنامه‌های‌شان را ببیند که اینها دارند هوشمند کار می‌کنند. بالاخره ممکن است برای هر بانکی مشکلی پیش بیاید، مهم این است که وقتی پیش آمد، از قبل فکرش را کرده باشد.

حالا اگر بانکی مشکل پیدا کرد، بانک مرکزی منطقاً اول باید با خود مدیریت بانک کار کند. مدیرعامل و مدیران را صدا کند، با آنها جلسات مشترک تشکیل دهد و بگوید ما این مشکل را شناسایی کردیم، آنها هم توضیحات لازم و برنامه اصلاحی بدهند. پس قدم اول این است که خود مدیریت قبول کند و داوطلبانه برنامه اصلاحی تهیه کند، برنامه اصلاحی را به بانک مرکزی ارائه کرده و بانک مرکزی نیز این برنامه اصلاحی را تأیید کند و بعد نظارت کند که این برنامه اصلاحی اجرائی شود.

در مرحله جلوتر، بانک مرکزی می‌تواند یک بازرس و ناظر مقیم در کنار مدیریت بانک قرار دهد که آن ناظر مقیم، فعالیت‌های مدیریت بانک را رصد کند. مثلاً اگر مشکل نقدینگی دارد، دیگر تسهیلات و تعهد جدید ایجاد نکند یا دارایی‌هایی را که الزامی نیستند به فروش بفرسند و نقدینگی را فراهم کند یا فعالیت تخصیص منابع را سامان دهد، به گونه‌ای که مشکل نقدینگی حل شود و این ناظر مقیم هم بر این برنامه نظارت کند. ناظران مقیم اصولاً حق دخالت ندارند، ولی این نظارت کمک می‌کند

بانک مرکزی روزانه برنامه‌های اصلاحی بانک را رصد کند. در مرحله بعدی، اگر این اقدامات هم نتیجه نداد، آن زمان بانک مرکزی باید حتماً سراغ هیأت سرپرستی و تعیین سرپرست برود. در شرایط نرمال، اصولاً به‌ندرت باید بانک ناتراز داشته باشیم و در این شرایط، ناترازی هم در فعالیت‌های اقتصادی و فعالیت‌های حوزه پول و بانک ما اثرات محدودی خواهد داشت و معنی‌دار نیست، اما الان واقعاً تعداد بانک‌های ناتراز نگران‌کننده است، در حالی که مثل همه جای دنیا بانک‌های کوچک و متوسط وقتی مشکل پیدا می‌کنند، اصلاً شوکی به هیچ اقتصادی وارد نمی‌شود و مسأله را به راحتی حل می‌کنند.

مدیرکل اسبق نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی تشریح کرد

زیر و بم مؤسسات مالی ناتراز

از احیا تا انحلال

بانک مرکزی با تعدادی از بانک‌های ناتراز مواجه است که ناخواسته به نظام

پولی و بانکی تحمیل شده‌اند

گفت‌وگو

سال گذشته بانک مرکزی با هدف انتظام‌بخشی به نظام بانکی، سه مؤسسه اعتباری توسعه، نور و کاسپین را منحل کرد و رئیس‌کل بانک مرکزی نیز از تعیین تکلیف ۸ بانک دیگر در سال جاری خبر داده است تا پازل برنامه اصلاح نظام بانکی، گام به گام تکمیل شود. این در حالی است که در حال حاضر ناترازی بانک‌ها مشکلات زیادی را برای اجرای برنامه‌های کنترل تورم پیش‌روی سیاست‌گذار حاضر ناترازی بانک مرکزی در تعیین تکلیف بانک‌های ناتراز مسیر دست‌یابی به اهداف تورمی را هموارتر از قبل خواهد ساخت. از سوی دیگر، بانک مرکزی با ثبات‌بخشی به متغیرهای کلان اقتصادی از جمله نرخ ارز و رشد نقدینگی سیاست‌های خود را پیش برده تا به هدف‌گذاری خود که کنترل تورم و کنترل سطح عمومی قیمت‌هاست برسد. در همین زمینه، با دکتر حسن معتمدی، مدیرکل اسبق نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه می‌خوانید:

● بعضی از بانک‌ها حتی برای پرداخت سود سپرده‌های سالیانه سپرده‌گذاران خود، چون درآمدی ندارند و بعضاً هم قابل تمدید است، بانک و مؤسسه را کاملاً از يد سهامداران و مدیران خارج می‌کند و در مسیری قرار می‌دهد که همه اصلاحات موردنظر اتفاق بیفتد و به محض اینکه بانک و مؤسسه به شرایط سالم رسید و قابل اداره شدن بود، با ترکیب سهامداران جدید پس از اصلاح، تحول سهامداران‌شان می‌شود و آنها مجمع بانک را تشکیل می‌دهند و مدیران‌شان را منصوب می‌کنند و فعالیت بانک را در شرایط نرمال و سالم تحت نظارت بانک مرکزی ادامه می‌دهند. گروه بعدی بانک‌ها و مؤسساتی هستند که بانک مرکزی با محاسبات، مطالعات و تحلیلی که می‌کند به این جمع‌بندی می‌رسد که از شرایط قابل احیا گذر کرده‌اند و باید جمع شوند. اولین موردی که بانک مرکزی در انحلال یک مؤسسه به آن توجه می‌کند، تعیین تکلیف سپرده‌گذاران است. به صورت کلی، شأن حضور و نظارت بانک مرکزی بر بانک‌ها، به خاطر سپرده‌گذاران است، وگرنه این همه شرکت در کشور فعالیت می‌کنند و لزومی ندارد ناظری مثل بانک

پولی هم داشت، چون بانک مرکزی در گذشته در برخی مقاطع برای اینکه تعهدات مؤسسات ناتراز را ایفا کند، پول پر قدرت را به کار می‌گرفت و بخشی از تورم سنوات گذشته هم از همین محل به‌وجود آمد.

در دوره جدید نیز بانک مرکزی سه مورد از این مؤسسات را با برنامه‌ای، ابتدا تحت مدیریت گرفت و مدیران موردنظر خود را منصوب کرد و بعد آرام‌آرام به روش ادغام جمع‌آوری کرد و آخرین مؤسسه هم نور بود که در بانک ملی ادغام شد، بنابراین این مؤسسات دیگر اجازه فعالیت ندارند و اسم‌شان را هم در خیابان‌ها نمی‌بینید. علاوه بر این، تعدادی بانک و مؤسسه که امکان حضور دارند که با ارزیابی‌های بانک مرکزی ناتراز هستند، مسائل اینها هم متنوع است. لزوماً ناترازی فقط به این نیست که درآمد-هزینه یا نقدینگی بانک کفایت نکند، گاهی مشکل مدیریتی است، گاهی مشکل ترکیب سهامداری است، گاهی مشکل در رعایت استانداردها و مقررات است، مشکل اضافه‌برداشت از بانک مرکزی و یا مشکل دارایی‌هاست، یعنی منابعی که اینها دارند، صرف دارایی‌هایی شده که این دارایی‌ها برای ادامه فعالیت یک بانک مناسب نیستند و نقدشوندگی خوبی ندارند. بانک باید دارایی‌های نقدشوندگی فوری و کوتاه‌مدت داشته باشد برای اینکه سپرده‌گذاران انتظار دارند که همیشه بتوانند منابع‌شان را وصول کنند. بعضی از بانک‌ها حتی برای پرداخت سود سپرده‌های سالیانه سپرده‌گذاران‌شان، چون منابع درآمدی از سمت دارایی‌های غیرمولد ایجاد نمی‌شود، مجبور می‌شوند سپرده‌های جدید بگیرند تا سود سپرده‌های قبلی را بپردازند یا نهایتاً اگر نتوانند، متوسل به اضافه برداشت از بانک مرکزی می‌شوند و از منابع پر قدرت بانک مرکزی استفاده می‌کنند. بنابراین انواع و اقسام دلایل برای ناترازی مؤسسات وجود دارد که بانک مرکزی به دنبال تمهیداتی برای حل و فصل این مسائل است و برای آنها برنامه دارد. اقدامات و برنامه‌های بانک مرکزی واقعاً از استانداردهای درستی تبعیت می‌کند.

البته به نظر من این کار باید سرعت بیشتری داشته باشد و لزوماً نباید یکی یکی سراغ اینها برویم و بانک مرکزی می‌تواند هم‌زمان مسائل‌شان را حل و فصل کند.

تعیین تکلیف بانک‌های ناتراز در دوره جدید بانک مرکزی، به یکی از اهداف اصلی سیاست‌گذار تبدیل شده و سال گذشته نیز سه مؤسسه ناتراز منحل شدند، سیاست‌های بانک مرکزی را در این حوزه چطور ارزیابی می‌کنید؟

در قانون پولی و بانکی پیش‌بینی شده و رویه‌ها در گذشته هم وجود داشته که در مورد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، بانک مرکزی اگر تشخیص دهد به هر دلیلی فعالیت‌شان به صلاح نیست، با راهکارهایی فعالیت آنها را متوقف کند. روش‌های مختلف هم برای انجام این کار وجود دارد. این در شرایطی است که شما یک سیستم بانکی سالم داشته باشید و بیشتر بانک‌ها در حالت طبیعی و نرمال فعالیت‌شان را ادامه دهند، اما متأسفانه بانک مرکزی ما به دلیل مسائل و مشکلاتی که خارج از حیطه بانک مرکزی است و ناخواسته به نظام پولی و بانکی کشور تحمیل شده، در معرض تعداد زیادی مؤسسه و بانک با شرایط ناتراز قرار گرفته است.

در گذشته مثلاً صندوق اصفهان، صندوق محمد رسول الله و... و صندوق‌های قرض الحسنه‌ای بودند که شروع به فعالیت گسترده بانکی کردند و سپرده‌گیری انجام دادند و بانک مرکزی مجبور شد آنها را با یک تمهیدی در یکی از مؤسسات ادغام کند. سپس تعاونی‌های اعتباری شکل گرفتند و تعاونی‌های اعتبار هم در سطح گسترده فعالیت بانکی انجام دادند و تا بانک مرکزی، قانون ساماندهی مؤسسات اعتباری را به تصویب نبرساند، آیین‌نامه‌های ابلاغ شود و آنها را به سامان برساند، تعداد زیادی از این مؤسسات در شرایط ناتراز قرار گرفتند. بانک مرکزی دو کار انجام داد. تعدادی سهام‌داری، مدیریتی و عملیاتی تبدیل به مؤسسه اعتباری مجاز کرد و تحت نظارت خود درآورد و تعدادی را که امکان پذیر نبود بتدریج فعالیت‌شان را متوقف کرد و با تمهیداتی اینها را عمدتاً به روش ادغام سامان داد.

● قبل از این، سه مؤسسه‌ای که سال گذشته منحل شد، مؤسساتی از قبیل میزان، تامن الحجج، تامن‌الامنه، پیشگامان، خیرین، مرند و... به تدریج با روش‌هایی که عنوان کرد، ساماندهی شدند. البته آثار و تبعیاتی از جمله آثار

قانون جدید بانک مرکزی که بزودی اجرایی می‌شود، چقدر دست بانک مرکزی را برای حل ناترازی بانک‌ها باز کرده است؟

اصولاً قانون پولی و بانکی ما خیلی کهنه است. مسأله ۵۰ سال نیست، خیلی از حوزه‌ها مثلاً قانون مدنی ما کهمکنه‌تر از قانون پولی و بانکی است، اما هنوز در حد نیاز به مسائل ما خدمات می‌دهد، ولی دلیل اینکه قانون پولی و بانکی کهنه است، این است که به محض اینکه قانون پولی و بانکی را تصویب کردیم، نظام پولی و بانکی در دنیا متحول شد و تکنولوژی به فعالیت‌ها و تراکنش‌های بانک می‌سرعت داد و شرایط به گونه‌ای شد که قوانین پولی و بانکی در دنیا بشدت متحول شد. قانون پولی و بانکی ما ۴۵ ماده دارد، که ۳۰ ماده آن، قانون بانک مرکزی و مابقی قانون بانکداری است. در حالی که قوانین بانک مرکزی در دنیا ۱۵۰ تا ۲۰۰ ماده است و در کشورهای دیگر، قوانین بانکداری از ۴۰۰ تا ۸۰۰ ماده است. چرا؟ برای اینکه اصلاً فعالیت بانکی متحول شده است. کمیته بازل بعد از قانون پولی و بانکی ما شکل گرفته، اما الان کمیته بازل به عنوان مادر بانک‌های مرکزی نقش پیدا کرده است. بحث سرمایه پایه، کفایت سرمایه، تسهیلات کلان، تسهیلات مرتبط، ریسک سیستمی، ریسک اعتباری، همه اینها ادبیات جدید است و قانون پولی و بانکی ما آن زمان که تصویب شده، اینها در آن نبوده است. به همین دلیل ضروری وجود داشته که حتماً قانون جدید داشته باشیم.

